הלכה · משנה תורה · מפרשים · השגות הראב״ד · ספר נזיקין

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות חובל ומזיק

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות חובל ומזיק

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/השגות-הראבד-על-משנה-תורה-הלכות-חובל-ומזיק/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 5
הלכה יח 5
פרק ב 5
הלכה ב 5
הלכה יג 5
הלכה יט 5
פרק ד 5
הלכה ב 5
הלכה ו 5
הלכה יא 5
הלכה יב 6
הלכה יד 6
הלכה טז 6
הלכה יט 6
הלכה כב 6
פרק ה 6
הלכה ד 6
הלכה ו 6
הלכה ז 6
פרק ו 7
הלכה ג 7
הלכה ד 7
הלכה ה 7
פרק ז 7
הלכה ד 7
הלכה ו 7
הלכה ז 7
הלכה ח 7
הלכה יא 8
הלכה יט 8
פרק ח 8

הלכה ד 8
הלכה טו 8

פרק א

הלכה יח

כשם שאומדין וכו' ישבע כו'. א"א יפה אמר ומה במקום שאין העדים יודעים אם חבל בו בעל הבית או חבל הוא בעצמו אמרו נשבע ונוטל לפי שאין דרך שיחבל אדם בעצמו והולכין אחר החזקות כיון שראו עדים שחבל בו ואין דרך אבן קטנה לחבלה כזאת לא כ"ש עכ"ל:

פרק ב

הלכה ב

במקום שאינו נראה וכו'. א"א שלא במקום רואין עכ"ל:

הכהו במטפחת וכו'. א"א במקום רואין עכ"ל:

הלכה יג

אין מוציאין מידו. כתב הראב"ד ז"ל פירש בעל ההלכות דמי כל אבר ואבר צער ובשת דכל אחד ואחד עכ"ל:

הלכה יט

דמי שבתו. א"א אינו חייב לרפאותו עכ"ל:

פרק ד

הלכה ב

דמי ולדות לאשה. א"א אין דבר זה מחוור מן הגמרא וההלכות דאפילו לרבא דאמר בשחבל בה לאחר מיתת הגר דזכיא לה איהי בגופייהו ה"מ אשת הגר דאין לה יורשים דקיימא וקדמא איהי וזכיא בגוייהו אבל אשת ישראל שיש לה יורשים לעולם הם ליורשיו עכ"ל:

הלכה ו

דמי ולדות וכו'. א"א לא מיחוורא הא מילתא דכר"ש אזלא דאמר נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור ממיתה ואיהו גופיה פסק כחזקיה דאמר לא חילקו בו בין שוגג למזיד ובין מתכוין לשאינו מתכוין לחייבו ממון אלא לפוטרו ממון עכ"ל:

הלכה יא

נשאר בו קנין וכו'. א"א ויש מי שסבור כותבין הרשאה וגובין עכ"ל:

הלכה יב

מי שחציו עבד וכו'. א"א זה הדין כמשנה ראשונה אבל למשנה אחרונה אין כאן חלוקת ימים אלא או הכל לעצמו או הכל לרבו דהני ממונא נינהו ולא קנסא או כותבין הרשאה וגובין את הכל כמו שביארנו עכ"ל:

הלכה יד

וריפוי ובושת. א"א דוקא בושת דחבלות אבל בושת דאונס ופתוי אינו חייב דהא אי בעי מסר לה למנוול ומוכה שחין (והכי איתא בכתובות) עכ"ל:

הלכה טז

שמרפא כל חליה. א"א תימה הוא למה הורו שישלם הכל הרי הוא נוטל בשל אחרים שליש או שני שלישים וכשחבל בה הוא למה ישלם הכל. ואולי טעה בדבריהם שלא אמרו אלא על מה שראוי לה וקנסו אותו שלא יאכל מהם פירות דבמקום פסידא לא תקון רבנן והוא עושה שלא כהוגן דין הוא שלא יהא חוטא נשכר עכ"ל:

הלכה יט

עד שיגדילו וכו'. א"א אפילו מציאתם שלו היא עכ"ל:

הלכה כב

הניח גחלת על לב עבדו. א"א כפות:

של חבירו וכו'. א"א בפני חבירו:

פרק ה

הלכה ד

קנס קנסו וכו'. א"א לא היה קנס אלא שאין דרך בני אדם לחבל בעצמן ע"כ האמינוהו לזה בשבועה עכ"ל:

הלכה ו

הודה החובל וכו'. א"א לא ידעתי למה פטור מאלו ואולי יאמר מפני שצריך אומדנא וזה אע"פ שמודה לו בחבלה אינו יודע באומד לפיכך פטור מהם אבל השבת והריפוי שהם נראים לעין חייב ואינו מחוור שהכל צריך אומד הילכך חייב בכל או פטור מן הכל עכ"ל:

הלכה ז

שביישה אותו וכו'. א"א סוף דבר דינא דגיתי הוא זה עכ"ל:

פרק ו

הלכה ג
שלא בכוונה פטור. א"א דין זה אינו מחוור דאפילו שניהם ברשות (או שלא ברשות) ולא הוה [ידע] ביה אם הזיקו חייבין אבל הוזקו זה בזה פטורין עכ"ל:

הלכה ד
וכן כל כיוצא בזה וכו'. כתוב בקצת ספרי ההשגות א"א תמה אני מאי שנא אונס זה מרוח שאינה מצויה ומן הישן ובגמרא משמע דלא איתלע אונס דאי איתלע לאו אונס עכ"ל:

הלכה ה
פטור עליהן וכו'. א"א אפשר לדין זה כשלא נתן לו רשות למלאות אבל נתן לו רשות למלאות חייב עכ"ל:

פרק ז

הלכה ד
הכהנים שפגלו וכו'. א"א במאי דאמר במזיד חייבים לשלם שיבוש הוא שאפילו עשה מעשה בגופן למאן דאמר היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק פטור מדיני אדם אפילו במזיד וקי"ל כוותיה וטעמא דמילתא משום דאין מתכוין להזיק אלא להנאתו הוא מתכוין משום הכי לא קנסו בו מזיד עכ"ל:

הלכה ו
לא נאסר היין וכו'. א"א לצעורי קא מיכוין עכ"ל:

הלכה ז
גרם לו שישבר וכו'. א"א הרב פסק כן משום דדייניגן דינא דגרמי ואין הכל מודין לו לפי שלא עשה בכלי מעשה עכ"ל:

וכן כל כיוצא בזה. א"א לא ראיתי שיבוש כזה הזורק לעולם פטור דפסיקי גיריה והמסלק אם כדברי הרב חייב ואם כדברי אחרים פטור כדכתיבנא עכ"ל:

הלכה ח
הזורק חייב וכו'. א"א לא ראיתיו:

הלכה יא

העושה עבדו אפותיקי וכו'. א"א הרב אינו פוסק כן דרשב"ג הוא דאית ליה הכי ורבנן פליגי עליה וקי"ל כרבנן ולא דמי לשורף שטר חבירו דהתם בחבריה קא עביד מעשה עכ"ל:

הלכה יט

ידע המזיק וכו'. א"א בענין הפקדון עיינתי ומה שאמר שם אינו מחוור אלא ה"ז כאותו מעשה של שק צרור שהוא מביא לשם שנשבע ונוטל וההפרש שהוא כותב שם בין ענין זה לענין שק צרור אינו כלום דנהי דסיגין ומטכסין הוו כחטים ושעורים אבל שק ומטכסין טענו מיהא והודה לו בשק ואמר איני יודע במטכסין להוי כמודה במקצת ואיני יודע במקצת ויטול בלא שבועה אלא טעמא אחרינא אית לן בה ובין הכא ובין התם ישבע ויטול כמעשה דשק צרור עכ"ל:

פרק ח

הלכה ד

אנסו להביא וכו'. א"א גם בזה ע"ד הרב הוא הולך ואין הגאון מודה לו וכן הדין שאין לך דבר עומד בפני פיקוח נפש ומאין מתחייב לו שימות בשביל ממון חבירו הואיל וייחדו לו בפירוש וכבר הרחבנו בדברים האלו בפירוש ב"ק עכ"ל:

הלכה טו

ספינה שחשבה וכו'. א"א אין כאן לא מלח ולא תבלין שאין כאן דין רודף כלל ואין זה דומה למעשה דחמרא דפרק הגוזל ודין זה שהטיל איש אחד מחשבין על כולם כדאיתא בגמרא עכ"ל: